

8 Tdr. Land. — jeg tør maaske her tale ud af en ret omfangsrig Erfaring. Naar Jorden nemlig ikke er saa god, at der paa 8 Tdr. Land i god Drift kan holdes 3 à 4 Køer, burde den aldrig benyttes som Husmandslod. Jeg kender nøje adskillige af de i de senere Aar oprettede Statshuse paa 4—5—6 Tdr. Land, der alle holde 2—3—4 gode Køer. Man vil maaske mene, at dette kun gælder for fortrinlig Jord, men det er langt fra Tilfældet, hvad der allertydeligst vil fremgaa af, at disse Huse, hvis det var god Jord, maatte have 4—5—6 Skpr. Hartkorn, medens adskillige af dem nu i Virkeligheden ikke en Gang have 1 Fdkr. Hartkorn. Det viser altsaa, at naar Jorden er middelgod, som den dog i det mindste bør være til en Husmandslod, ere 8 Tdr. Land mere end tilstrækkeligt til at holde saa mange Køer, som Lovens Hensigt er, 3 à 4 Køer. Selv om jeg saaledes finder den i Ændringsforslaget Nr. 6 givne Begrænsning af Arealet ganske ufyldstgørende, er jeg alligevel taknemmelig for dens Fremkomst, idet jeg haaber, at den vil faa en ikke ringe indirekte Betydning. Den indeholder nemlig et tydeligt Vink saa vel til den højtærede Landbrugsminister som til Amtskommissionerne om at iagttage stor Forsigtighed over for Etableringen af Husmandsbrug med stort og daarligt Areal.

Jeg vilde ogsaa sætte Pris paa, om Udvalget havde stillet Forslag om en lignende Begrænsning af den i § 7 givne Laaneværdi, hvortil der nu kun af det ærede Mindretal under Nr. 7 er stillet et Ændringsforslag, for hvilket jeg egentlig oprindeligt tænkte at ville stemme, men efter den højtærede Landbrugsministers Udtalelser, som vi nylig have hørt, bliver jeg dog betænkelig derved. Jeg var allerede forud lidt betænkelig ved, at Grænsen i Ændringsforslaget var sat saa bestemt til de 5,000 Kr., idet jeg vilde have foretrukket, at man her ligesom ved Ændringen til § 4 havde sat en Grænse, der ikke maatte overskrides, saaledes at de 5,000 Kr. ikke maatte overskrides med f. Eks. mere end 1,000 Kr.; dermed vilde vistnok Ændringsforslagets Chancer for Vedtagelse her i Tinget have været ikke saa lidt bedre.

Uagtet Ændringsforslaget under Nr. 9 om Nedsættelsen fra 3 Millioner til $2\frac{1}{2}$ Million har min fulde Sympati, tør jeg dog af Hensyn til Lovens Gennemførelse og tillige af Hensyn til, hvad dels er fremført i Betænkningen, og dels, hvad vi have hørt af den højtærede Landbrugsminister, ikke stemme for det, fordi jeg frygter, hvis

dette Forslag vedtages, at der kan være Fare for selve Lovforslagets Gennemførelse i det andet Ting.

Udvalgets yderst beskedne Ændringsforslag til § 11 vil jeg selvfølgelig stemme for, medens jeg ikke kan undlade at udtale min Forundring over, at Udvalget ikke, i Overensstemmelse med sine i Betænkningen udtalte, ret store Betæneligheder ved Kreditforeningernes Indblanding i denne Sag, har stillet Ændringsforslag om at lade de sidste Stykker i § 11 udgaa. Det forekommer mig overhovedet, at det ærede Udvalgs Præmisses i Betænkningen have fundet en Konklusion i de stillede Ændringsforslag, der ikke staar i nogen overdreven god Overensstemmelse dermed, men maaske vilde det dog være uberettiget, eller i alt Fald mindre berettiget at rejse en stærk Anke mod det ærede Udvalg i den Anledning, al den Stund Uoverensstemmelsen sikkert kommer af, at Udvalget har frygtet for ved stærkere Ændringsforslag at udsætte Lovforslaget for Fare, en Fare, som jeg heller ikke vil være med til at skabe, idet jeg tror, at Lovforslaget, selv med de Mangler, jeg finder deri, efter den Skikkelse, det øjensynlig vil faa ved denne tredie Behandling, dog er saaledes, at jeg maa ønske det gennemført.

Rasmussen-Vanddamgaard: Endskønt den ærede Ordfører (A. Hage) har udtalt sig saa udførligt om Lovforslaget og Ændringsforslagene i sin Helhed, at der egentlig ikke var nogen Grund for mig til at tage Ordet, har jeg dog gjort det alligevel paa min Meningsfælles og egne — og jeg tænker ogsaa, jeg kan tale paa Flertallets Vegne. Jeg gør det ogsaa af den Grund, at jeg ved 1ste Behandling udtalte, at jeg havde størst Sympati for at blive ved de $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr., som var foreslaaet i Regeringens oprindelige Forslag. Naar jeg alligevel er gaaet med til de 3 Millioner, har det sin Grund i, at man har faaet Kompensation for Forhøjelsen gennem Ændringsforslagene Nr. 3 og 6. Da de ere berørte saa ofte, skal jeg ikke komme nærmere ind paa dem. Dernæst mener jeg, at da Lovforslaget i sin nuværende Form giver et større Antal Mennesker Adgang til at nyde godt af den end tidligere, kan det være berettiget at udvide Hovedsummen, for at det ikke skal gaa ud over de egentlige Landarbejdere i saa Henseende. Disse to Grunde have været væsentligst medvirkende for mig til at gaa med til de 3 Millioner Kr. Jeg kan ikke